

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

«Δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης τροφιμογενών νοσημάτων από παθογόνα που δεν επιτηρούνται μέσω του Συστήματος Υποχρεωτικής Δήλωσης Νοσημάτων στα νοσοκομεία της χώρας το έτος 2020»

1. Εισαγωγή

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Τμήματος Τροφιμογενών και Υδατογενών Νοσημάτων της Διεύθυνσης Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης για Λοιμώδη Νοσήματα ζητήθηκαν αναδρομικά από τα μικροβιολογικά εργαστήρια της χώρας, στοιχεία για τη δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης των παθογόνων που προκαλούν τροφιμογενή νοσήματα και δεν επιτηρούνται μέσω του Συστήματος Υποχρεωτικής Δήλωσης Νοσημάτων (ΣΥΔΝ), εντός του 2020.

2. Μέθοδος - Συλλογή της πληροφορίας

Το πρώτο τρίμηνο του 2021 απεστάλη ταχυδρομικά στους διευθυντές των μικροβιολογικών εργαστηρίων των γενικών νοσοκομείων της χώρας¹, ένα δομημένο ερωτηματολόγιο προς συμπλήρωση. Οι πληροφορίες που ζητήθηκαν ήταν η ύπαρξη ή όχι δυνατότητας εργαστηριακού ελέγχου και διάγνωσης για τα κυριότερα παθογόνα που προκαλούν τροφιμογενή νοσήματα στη χώρα μας, καθώς και ο αριθμός θετικών εξετάσεων για καθένα από τα παθογόνα αυτά εντός του 2019.

3. Αποτελέσματα

Από τα 109 νοσοκομεία στα οποία απευθυνθήκαμε απάντησαν τα μικροβιολογικά εργαστήρια των 73 νοσοκομείων.

---

¹ Δε συμπεριλήφθησαν τα ψυχιατρικά νοσοκομεία, καθώς και τα ειδικά νοσοκομεία που δεν έχουν παθολογική κλινική.

3.1. *Campylobacter* spp.

Από τα 28 νοσοκομεία (38,3%) που έχουν τη δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης της λοίμωξης από *Campylobacter* spp.:

- 9 (32,1%) ανέφεραν ότι δεν είχαν καμία θετική καλλιέργεια κοπράνων το έτος 2020.
- 19 (67,9%) ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 218 θετικές καλλιέργειες κοπράνων για *Campylobacter* spp.

Τα νοσοκομεία με εργαστηριακή δυνατότητα διάγνωσης του *Campylobacter* spp. εξακολουθούν να είναι λίγα στη χώρα μας. Η συχνότητα απομόνωσης του *Campylobacter* spp. είναι παρόμοια με τη συχνότητα απομόνωσης της σαλμονέλλας (218 και 193 αντίστοιχα).

Σε παρόμοια αποτελέσματα είχαν καταλήξει οι αντίστοιχες καταγραφές του Τμήματος Τροφιμογενών και Υδατογενών Νοσημάτων για τα έτη 2011-2019.

Στον Πίνακα 1, φαίνεται ο αριθμός των νοσοκομείων που είχαν δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης της λοίμωξης από *Campylobacter* spp. καθώς και ο αριθμός των θετικών καλλιεργειών για *Campylobacter* spp. για τα έτη 2011-2020.

Πίνακας 1. Αριθμός νοσοκομείων που διέγνωσαν κρούσματα λοίμωξης από *Campylobacter* spp. και αριθμός θετικών καλλιεργειών για *Campylobacter* spp., Ελλάδα, 2011-2020

Έτος	Αριθμός νοσοκομείων που διέγνωσαν λοίμωξη από <i>Campylobacter</i> spp.	Αριθμός θετικών καλλιεργειών για <i>Campylobacter</i> spp.
2011	28	676
2012	37	623
2013	37	630
2014	17	518
2015	20	426
2016	21	456
2017	17	344
2018	21	370

2019	21	366
2020	19	218

3.2. *Yersinia enterocolitica*

Από τα 73 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 40 (54,8%) έχουν τη δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης της λοίμωξης από *Yersinia*. Από αυτά:

- 37 (92,5%) ανέφεραν ότι δεν είχαν καμία θετική καλλιέργεια κοπράνων το 2020
- 3 (7,5%) ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 3 θετικές καλλιέργειες κοπράνων για *Yersinia*.

3.3. *Staphylococcus aureus*

Από τα 73 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 4 (5,5%) έχουν τη δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης της λοίμωξης από τοξίνη *Staphylococcus aureus*. Από αυτά:

- 3 (75%) ανέφεραν ότι δεν ανίχνευσαν την τοξίνη *Staphylococcus aureus* το 2020
- 1 (25%) νοσοκομείο ανέφερε την ανίχνευση τοξίνης *Staphylococcus aureus* σε συνολικά 18 κλινικά δείγματα.

3.4. *Bacillus cereus*

Κανένα νοσοκομείο δεν απάντησε ότι έχει τη δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης της λοίμωξης από τοξίνη *Bacillus cereus* το 2020.

3.5. *Clostridium perfringens*

Από τα 73 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 2 (2,7%) έχουν τη δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης της λοίμωξης από τοξίνη *Clostridium perfringens*. Από αυτά:

- 1 (50%) ανέφερε ότι δεν ανίχνευσε την τοξίνη *Clostridium perfringens* το 2020
- 1 (50%) νοσοκομείο ανέφερε την ανίχνευση τοξίνης *Clostridium perfringens* σε συνολικά 8 κλινικά δείγματα.

3.6. *Giardia lamblia*

Από τα 73 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 59 (80,8%) έχουν τη δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης της λοίμωξης από *Giardia lamblia*. Από αυτά:

- 41 (69,5%) ανέφεραν ότι δεν είχαν καμία θετική παρασιτολογική κοπράνων το 2020 για *Giardia lamblia*

- 18 (30,5%) νοσοκομεία ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 29 θετικές παρασιτολογικές κοπράνων για *Giardia lamblia*

3.7. *Cryptosporidium parvum*

Από τα 73 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 41 (56,2%) έχουν τη δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης της λοίμωξης από *Cryptosporidium parvum*. Από αυτά:

- 34 (82,9%) ανέφεραν ότι δεν είχαν καμία θετική παρασιτολογική κοπράνων το 2020 για *Cryptosporidium parvum*

- 7 (17,1%) νοσοκομεία ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 91 θετικές παρασιτολογικές κοπράνων για *Cryptosporidium parvum*

3.8. *Entamoeba histolytica*

Από τα 73 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 56 (76,7%) έχουν τη δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης της λοίμωξης από *Entamoeba histolytica*. Από αυτά:

- 48 (85,7%) ανέφεραν ότι δεν είχαν καμία θετική παρασιτολογική κοπράνων το 2020 για *Entamoeba histolytica*

- 8 (14,3%) νοσοκομεία ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 22 θετικές παρασιτολογικές κοπράνων για *Entamoeba histolytica*

3.9. *Rotavirus*

Από τα 73 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 19 (26,0%) έχουν τη δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης της λοίμωξης από *Rotavirus*. Από αυτά:

- 3 (15,8%) ανέφεραν ότι δεν ανίχνευσαν τον ιό το 2020

- 16 (84,2%) νοσοκομεία ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 156 θετικές εξετάσεις αντιγόνου του *Rotavirus* σε κόπρανα.

3.10. Adenovirus

Από τα 73 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 19 (26,0%) έχουν τη δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης της λοίμωξης από *Adenovirus*. Από αυτά:

- 2 (10,5%) ανέφεραν ότι δεν ανίχνευσαν τον ιό το 2020
- 17 (89,5%) νοσοκομεία ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 155 θετικές εξετάσεις

αντιγόνου του *Adenovirus* σε κόπρανα.

3.11. Norovirus

Από τα 73 νοσοκομεία που απάντησαν, τα 6 (8,2%) έχουν τη δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσης της λοίμωξης από *Norovirus*. Από αυτά:

- 4 (66,7%) ανέφεραν ότι δεν ανίχνευσαν τον ιό το 2020
- 2 (33,3%) νοσοκομεία ανέφεραν ότι είχαν συνολικά 13 θετικές εξετάσεις

αντιγόνου του *Norovirus* σε κόπρανα.

Η συχνότητα διάγνωσης νοσημάτων που δεν επιτηρούνται από το ΣΥΔΝ δεν είναι αμελητέα, παρά το γεγονός ότι αρκετά νοσοκομεία δεν έχουν δυνατότητα εργαστηριακής διάγνωσής τους. Ειδικότερα για τη λοίμωξη από *Campylobacter spp.*, τα διαθέσιμα δεδομένα υποδεικνύουν τη σημασία της ενίσχυσης της επιτήρησης του εν λόγω νοσήματος στη χώρα μας και έχει γίνει σχετική εισήγηση του Τμήματος Τροφιμογενών και Υδατογενών Νοσημάτων για: α) εισαγωγή του νοσήματος στη λίστα των υποχρεωτικώς δηλούμενων νοσημάτων και β) ενίσχυση της εργαστηριακής δήλωσης του εν λόγω νοσήματος σε τοπικό επίπεδο αλλά και μέσω του ορισμού εθνικού κέντρου αναφοράς στο ΚΕΔΥ. Τέλος, δεδομένου ότι υπάρχουν νοσοκομεία που χρησιμοποιούν πλέον τη μέθοδο της συνδρομικής πολυπλεκτικής PCR (FilmArray), η οποία επιτρέπει τον ταυτόχρονο έλεγχο για σειρά παθογόνων, η καταγραφή για το 2021 θα περιλαμβάνει τη δυνατότητα ελέγχου δειγμάτων με την εν λόγω μέθοδο.

Τμήμα Τροφιμογενών και Υδατογενών Νοσημάτων

Κ. Μέλλου, Θ. Σιδερόγλου, Α. Χρυσοστόμου

Τηλ. Επικοινωνίας: 2108899007,-064,-061,-065

Μάιος 2021